

Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти

Наказ МОН № 831 від 07.08.2018 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 831 від 01 серпня 2018 року

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
16 серпня 2018 р. за № 945/32397

Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти

Відповідно до частини сьомої статті 19 Закону України «Про освіту», пункту 3-1 статті 48 Закону України «Про загальну середню освіту» та з метою удосконалення порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування чи переведення до іншого закладу освіти НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, що додається.

2. Установити, що:

1) з дня набрання чинності цим наказом особи з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із затримкою психічного розвитку не зараховуються;

2) учні 1-4 та 6-9 класів продовжують здобувати освіту у спеціальних закладах освіти для дітей із затримкою психічного розвитку і завершують навчання у 2021/2022 навчальному році.

3. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Кононенко Ю.Г.) забезпечити:

1) подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку;

2) розміщення цього наказу на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним державним адміністраціям, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям і органам місцевого самоврядування забезпечити ознайомлення керівників спеціальних закладів загальної середньої освіти з цим наказом та забезпечити його виконання.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника міністра Хобзея П.К.

Міністр Л. Гриневич

ПОГОДЖЕНО:

Виконуюча обов'язки

Міністра охорони здоров'я України

У. Супрун

Виконавчий директор

Громадської спілки «Всеукраїнське громадське

об'єднання «Національна Асамблея людей

з інвалідністю України»

Н. Скрипка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки України
01 серпня 2018 року № 831
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
16 серпня 2018 р. за № 945/32397

ПОРЯДОК
зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної
середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає умови та процедуру зарахування осіб з особливими освітніми потребами зі стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями до спеціальних закладів загальної середньої освіти (крім приватних та корпоративних), їх відрахування чи переведення до іншого закладу освіти.

2. У цьому Порядку особи з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями розвитку - це особи з порушеннями слуху, зору, тяжкими системними мовленнєвими порушеннями, тяжкими порушеннями опорно-рухового апарату у поєднанні з інтелектуальними або іншими порушеннями розвитку, особи сліпоглухі, з розладами спектра аутизму, синдромом Дауна, та діти, які себе не обслуговують і відповідно до індивідуальної програми реабілітації дитини (особи) з інвалідністю потребують індивідуального супроводу, але вони можуть перебувати у дитячому колективі згідно з рекомендованим лікарями режимом.

3. До спеціальних закладів освіти належать:

- спеціальна школа - заклад загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття певного рівня загальної середньої освіти особам з особливими освітніми потребами, що зумовлені порушеннями розвитку;
- навчально-реабілітаційний центр - заклад освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями розвитку.

4. Спеціальні заклади загальної середньої освіти (далі - спеціальні заклади освіти) забезпечують здобуття початкової, базової або повної загальної середньої освіти особам з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, мовлення, порушеннями інтелектуального розвитку, розладами спектра аутизму та особам з іншими складними порушеннями розвитку.

5. Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування чи переведення до іншого закладу освіти проводиться з урахуванням особливостей їх розвитку, стану здоров'я, освітніх потреб та цього Порядку.

6. Зарахування до спеціального закладу освіти здійснюється відповідно до наказу його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування одного з батьків дитини або її законних представників (далі - батьки) чи повнолітньої особи, поданої особисто (додаток).

До заяви додаються:

- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка за формою первинної облікової документації № 086-1/о «Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 серпня 2010 року № 682, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за № 794/18089;
- карта профілактичних щеплень, заповнена за формою первинної облікової документації № 063/о «Карта профілактичних щеплень», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 січня 2006 року № 1, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 червня 2006 року за № 686/12560 (надається за умови відсутності медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень);
- довідка від лікаря-педіатра або сімейного лікаря закладу охорони здоров'я, у якому спостерігається дитина, для дітей дошкільного віку;

- висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
- висновок лікарсько-консультативної комісії про встановлення дитині інвалідності (за наявності);
- індивідуальна програма реабілітації особи (дитини) з інвалідністю (за наявності);
- оригінал або копія відповідного документа про освіту (крім учнів першого і другого класів) за відповідний клас, документ, що підтверджує здобуття освіти;
- висновок сурдолога або отоларинголога (для дітей з порушенням мовлення);
- висновок психіатра (для осіб з порушеннями інтелектуального розвитку);
- рішення органу опіки та піклування (для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування).

Забороняється вимагати надання будь-яких інших документів, не передбачених цим Порядком.

7. Обробка персональних даних, отриманих спеціальним закладом освіти, здійснюється відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

8. Зарахування учнів до спеціального закладу освіти II або III ступеня здійснюється, як правило, до початку навчального року відповідно до пункту 6 цього розділу.

II. Зарахування до спеціальних закладів освіти

1. До 1 класу спеціальних закладів освіти зараховуються, як правило, діти не молодші ніж 6 років, які потребують постійної додаткової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення їх права на освіту.

Відповідно до особливостей розвитку та стану здоров'я особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

2. Батьки, які обрали для навчання своєї дитини спеціальний заклад освіти, звертаються із заявою щодо зарахування дитини до спеціального закладу освіти для організації необхідних умов для навчання.

3. До спеціального закладу освіти можуть зараховуватися особи з інших адміністративно-територіальних одиниць, у підпорядкуванні яких немає відповідного спеціального закладу освіти.

Керівник спеціального закладу освіти зараховує таку особу та за потреби узгоджує із засновником (засновниками) закладу організаційні питання щодо утримання особи з особливими освітніми потребами в інтернаті.

4. До спеціального закладу освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату зараховуються особи, які самостійно пересуваються, не потребують індивідуального догляду та з такими захворюваннями:

- церебральний параліч;
- наслідки поліомієліту у відновному і резидуальному станах;
- артрогрипоз, хондродистрофія, міопатія, наслідки інфекційних поліартритів;
- інші вроджені і набуті деформації опорно-рухового апарату важкого ступеню.

Учні, які мають розлади опорно-рухового апарату у поєднанні з порушенням інтелектуального розвитку зараховуються в окремі класи (за наявності не менше п'яти учнів).

5. До спеціальних закладів освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку зараховуються особи, які мають легкі та помірні порушення інтелектуального розвитку, в тому числі діти з синдромом Дауна, розладами спектра аутизму.

6. До спеціальних закладів освіти для дітей з порушеннями слуху зараховуються особи глухі та зі зниженим слухом:

1) у класи для дітей глухих зараховуються особи, які характеризуються середньою втратою слуху у мовленнєвому діапазоні понад 80 децибел частоти від 500 до 40 000 герц, та які не реагують:

- на гучний голос;
- на голос розмовної гучності біля вуха;
- розрізняють окремі мовленнєві звуки (а, о, у, р), що вимовляються біля вуха голосом підвищеної гучності;

2) у класи для дітей зі зниженим слухом зараховуються особи, які мають середню втрату слуху в діапазоні від 30 до 80 децибел, розрізняють мовлення (слова і словосполучення звичайної розмовної гучності на відстані 3 метрів) і мають унаслідок часткової втрати слуху різні рівні недорозвинення мовлення;

утратили слух у шкільному або дошкільному віці, але зберегли мовлення (повністю або частково).

Не зараховуються до спеціальних закладів освіти для дітей з порушеннями слуху особи, які мають тяжкі порушення мовлення на фоні нормального слуху (алалія, афазія, дислексія та ін.).

7. До спеціальних закладів освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення зараховуються особи зі збереженим слухом та первинно збереженим інтелектом, які мають тяжкі системні мовленнєві порушення (алалія, дизартрія, ринолалія, афазія, заїкуватість, загальне недорозвинення мовлення I та II рівня).

За наявності достатнього контингенту учнів з однорідними порушеннями мовлення (алалія, афазія, заїкуватість тощо) створюються окремі класи з обов'язковим обліком мовленнєвого рівня кожного учня.

Не зараховуються до спеціальних закладів освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення особи, які мають знижений слух або мовленнєві порушення, що можуть бути виправлені в процесі індивідуальних занять з учителем-логопедом.

8. До спеціальних закладів для дітей з порушеннями зору зараховуються особи сліпі та особи зі зниженим зором:

1) класи для учнів сліпих комплектуються особами:

- з гостротою зору 0,04Д і нижче на оці, яке краще бачить зі стерпною корекцією;
- з гостротою зору 0,05-0,08Д на оці, яке краще бачить зі стерпною корекцією, у разі складних порушень зорових функцій, прогресуючих очних захворювань, що призводять до сліпоти;

2) класи для учнів зі зниженим зором комплектуються особами:

- з гостротою зору 0,05-0,4Д на оці, яке краще бачить зі стерпною корекцією, при цьому враховується стан інших зорових функцій (поле зору, гострота зору на близькій відстані, форми та перебіг патологічного процесу);
- з більш високою гостротою зору у разі прогресуючих або частих рецидивних захворювань, а також за наявності астенопічних явищ, що виникають під час читання та письма на близькій відстані та коосокістю.

Особи, які мають комплексні порушення розвитку зараховуються у класи з урахуванням гостроти зору або створюється окремий клас.

Учні, які мають порушення зору у поєднанні з порушенням інтелектуального розвитку зараховуються в окремі класи (за наявності не менше п'яти учнів).

9. Особи, у яких відсутні навички самообслуговування та які відповідно до індивідуальної програми реабілітації особи (дитини) з інвалідністю потребують індивідуального догляду та супроводу, мають комплексні порушення розвитку, пов'язані з порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату у поєднанні з відхиленнями у психічному та інтелектуальному розвитку, зараховуються до спеціальних закладів освіти та забезпечуються педагогічним патронажем.

III. Переведення чи відрахування з одного закладу до іншого закладу загальної середньої освіти

1. Для переведення учня із спеціального закладу освіти до іншого учень чи один з його батьків (для учнів, які не досягли повноліття) має звернутися до обраного ним закладу освіти щодо можливості зарахування з відповідним письмовим зверненням (запитом) в довільній формі, у тому числі шляхом надсилання його сканованої копії електронною поштою.

Керівник закладу освіти упродовж 3 робочих днів з дати надходження такого звернення (запиту) має надати заявнику письмову відповідь (у тому числі шляхом надсилання її сканованої копії на електронну пошту заявника) про наявність чи відсутність вільних місць у певному класі та, відповідно, можливість чи неможливість зарахування учня до цього класу.

У письмовому підтвердженні можливості зарахування особи має бути вказаний кінцевий строк для подання заяви про переведення та подання особової справи учня.

2. До спеціального закладу освіти, з якого переводиться учень, особисто подаються:

- заява учня чи одного з його батьків (для учнів, які не досягли повноліття);
- письмове підтвердження або його сканована копія з іншого закладу освіти про можливість зарахування до нього відповідного учня.

3. Протягом 5 робочих днів з дня отримання відповідних документів керівник закладу освіти зобов'язаний видати наказ про відрахування учня для переведення до іншого закладу освіти та видати особову справу учня.

4. Протягом 5 робочих днів з дня отримання від спеціального закладу освіти зазначених документів учень чи один з його батьків або законних представників (для учнів, які не досягли повноліття) має подати до спеціального закладу освіти, до якого переводиться учень:

- заяву про зарахування згідно з додатком 1 до цього Порядку;
- особову справу учня (у випадку, якщо дитина прибуває у спеціальний заклад посеред навчального року, до особової справи додається витяг поточного оцінювання за місцем попереднього навчання на момент відрахування дитини).

У такому випадку наказ про зарахування учня до спеціального закладу освіти має бути виданий впродовж одного робочого дня з дня отримання документів, визначених цим пунктом Порядку.

5. У разі покращення стану здоров'я дитини, досягнення успіхів у засвоєнні навчального матеріалу учні спеціального закладу освіти переводяться до іншого типу закладів загальної середньої освіти.

6. Якщо учень, який переводиться із спеціального закладу освіти до закладу загальної середньої освіти, потребує додаткових корекційно-розвиткових послуг, учень на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини інклюзивно-ресурсного центру отримує їх у будь-якому закладі освіти, який обрали для навчання батьки.

7. Із спеціального закладу освіти відраховуються учні, які:

- 1) здобули повну загальну середню освіту та отримали відповідний документ про освіту;
- 2) зараховані до іншого закладу освіти для здобуття повної загальної середньої освіти;
- 3) переводяться до іншого закладу освіти відповідно до розділу III цього Порядку;
- 4) вибули на постійне місце проживання за межі України.

Відрахування з таких підстав здійснюється шляхом видачі відповідного наказу керівником закладу освіти.

8. Відрахування із спеціального закладу загальної середньої освіти учнів із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (крім тих, які здобули повну загальну середню освіту та отримали відповідний документ про освіту), здійснюється за наявності письмової згоди відповідного органу опіки та піклування.

9. Якщо особа не може навчатися в колективі, про що повинно бути засвідчено висновком лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я за місцем спостереження особи, вона може здобувати загальну середню освіту за іншою формою навчання в цьому ж закладі або закладі загальної середньої освіти за місцем проживання, або забезпечуватися педагогічним патронажем.

Директор департаменту
загальної середньої
та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти

Наказ МОН № 609 від 08.06.2018 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 609 від 08 червня 2018 року

**Про затвердження Примірного положення
про команду психолого-педагогічного супроводу
дитини з особливими освітніми потребами
в закладі загальної середньої та дошкільної освіти**

Відповідно до статті 20 Закону України «Про освіту», пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (із змінами), та з метою створення оптимальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та можливостей, забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах та класах з інклюзивним навчанням НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, що додається.
2. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Кононенко Ю. Г.) забезпечити розміщення цього наказу на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України.
3. Рекомендувати Міністерству освіти Автономної Республіки Крим, департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій довести наказ до відома керівників закладів загальної середньої та дошкільної освіти.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника міністра Хобзея П.К.

Міністр Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства освіти і науки України
від 08.06.2018 року № 609

**ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ
про команду психолого-педагогічного супроводу дитини
з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти**

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (далі - Команда супроводу), які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої та дошкільної освіти.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- індивідуальна навчальна програма - документ (частина ІПР), який окреслює коло знань, умінь та навичок, що підлягають засвоєнню з кожного окремого навчального предмету у процесі навчання у закладі загальної середньої освіти з метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами (далі дитини з ООП). Містить перелік тем матеріалу, що вивчається, рекомендації щодо кількості годин на кожну тему, час, відведений на вивчення всього курсу;
- індивідуальний освітній план - документ (частина ІПР), що визначає послідовність, форму і темп засвоєння дитиною з ООП у закладі дошкільної освіти компонентів освітньої програми з метою реалізації її індивідуальної освітньої траєкторії.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в Законі України «Про освіту».

3. Персональний склад Команди супроводу затверджується наказом керівника закладу освіти, в якому здобувають освіту діти з ООП.

4. Команда супроводу дитини з ООП співпрацює з ІРЦ з питань надання корекційно-розвиткових послуг та методичного забезпечення її діяльності.

5. Заклад освіти на підставі Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти розробляє власне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

II. Склад учасників Команди супроводу

1. Склад Команди супроводу визначається з урахуванням освітніх потреб дитини з ООП.

2. До складу Команди супроводу дитини з ООП входять:

У закладі загальної середньої освіти:

- постійні учасники: директор або заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель початкових класів (класний керівник), вчителі, асистент вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, вчитель-дефектолог (з урахуванням освітніх потреб дитини з ООП), вчитель-реабілітолог та батьки або законні представники (далі - батьки) дитини з ООП тощо;
- залучені фахівці: медичний працівник закладу освіти, лікар, асистент дитини, спеціалісти системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо.

У закладі дошкільної освіти:

- постійні учасники: директор або вихователь-методист, вихователь, асистент вихователя, практичний психолог, соціальний педагог, вчитель-дефектолог (з урахуванням освітніх потреб дитини з ООП), вчитель-реабілітолог та батьки дитини з ООП тощо;
- залучені фахівці: медичний працівник закладу освіти, лікар, асистент дитини, спеціалісти системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо.

III. Принципи діяльності Команди супроводу

1. Основними принципами діяльності Команди супроводу є:

- повага до індивідуальних особливостей дитини з ООП;
- дотримання інтересів дитини з ООП, недопущення дискримінації та порушення її прав;
- командний підхід;
- активна співпраця з батьками дитини з ООП, залучення їх до освітнього процесу та розробки ІПР;
- конфіденційність та дотримання етичних принципів;
- міжвідомча співпраця.

IV. Завдання Команди супроводу

1. Команда супроводу виконує наступні завдання:

- збір інформації про особливості розвитку дитини, її інтереси, труднощі, освітні потреби на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання ІПР;
- визначення напрямів психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що можуть бути надані в межах закладу освіти на підставі висновку ІРЦ, та забезпечення надання цих послуг;
- розроблення ІПР для кожної дитини з ООП та моніторинг її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини;
- надання методичної підтримки педагогічним працівникам закладу освіти з організації інклюзивного навчання;
- створення належних умов для інтеграції дітей з ООП в освітнє середовище;

- проведення консультативної роботи з батьками дітей з ООП щодо особливостей їх розвитку, навчання та виховання;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників; батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини; формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП.

V. Основні функції учасників Команди супроводу

Адміністрація закладу освіти (директор або заступник директора з навчально-виховної роботи/вихователь-методист):

- формування складу Команди супроводу;
- призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР;
- організація роботи Команди супроводу;
- контроль за виконанням висновку ІРЦ;
- залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП;
- контроль за виконанням завдань учасниками Команди супроводу своїх функцій;
- розроблення спільно з іншими учасниками Команди супроводу індивідуального навчального плану дитини з ООП;
- залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР;
- оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР;
- моніторинг виконання ІПР.

Практичний психолог:

- вивчення та моніторинг психічного розвитку дитини з ООП;
- психологічний супровід дитини з ООП;
- надання корекційно-розвиткових послуг дитині з ООП згідно з ІПР¹;
- надання рекомендацій, консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам закладу освіти у роботі з дитиною з ООП;
- консультативна робота з батьками дитини з ООП;
- просвітницька робота щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.

¹Проведення корекційно-розвиткових занять практичним психологом, учителем-дифектологом здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Соціальний педагог:

- соціально-педагогічний патронаж дитини з ООП та її батьків;
- виявлення соціальних проблем, які потребують негайного вирішення, при потребі, направлення до відповідних фахівців з метою надання допомоги;
- вивчення соціальних умов розвитку дитини з ООП;
- соціалізація дитини з ООП, адаптація її у новому колективі;
- інформування дитини з ООП та її батьків про мережу закладів позашкільної освіти, залучення дитини до участі в гуртках, секціях з урахуванням її можливостей;
- надання рекомендацій учасникам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції дитини з ООП в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату в дитячому колективі, подолання особистісних, міжособистісних конфліктів;
- захист прав дитини з ООП, за відповідним дорученням представлення її інтересів у відповідних органах та службах.

Вчителі-дефектологи (вчитель-логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, олігофренопедагог), вчитель-реабілітолог:

- надання корекційно-розвиткових послуг дитині з ООП, згідно ІПР;
- моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку дитини, згідно ІПР;
- надання рекомендацій педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей в процесі навчання, технології для досягнення кінцевих цілей навчання, визначених в ІПР та застосування адаптацій (модифікацій);
- консультативна робота з батьками дитини з ООП;

Вчитель початкових класів (класний керівник), вчителі предметів/вихователь:

- забезпечення освітнього процесу дитини з ООП з урахуванням особливостей її розвитку та ІПР;
- підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП, її сильні сторони та потреби; результати виконання дитиною навчальної програми/освітнього плану;
- участь у підготовці індивідуального навчального плану дитини з ООП;
- розробка індивідуальної навчальної програми в закладі загальної середньої освіти та індивідуального освітнього плану в закладі дошкільної освіти;
- визначення спільно з іншими педагогічними працівниками рівня Досягнення кінцевих цілей навчання; передбачених ІПР;
- створення належного мікроклімату в колективі;
- надання інформації батькам про стан засвоєння навчальної програми/освітнього плану дитиною з ООП.

Асистент вчителя/вихователя:

- спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб;
- участь в організації освітнього процесу дитини з ООП;
- участь у розробці ІПР;
- участь у підготовці індивідуального навчального плану та індивідуальної навчальної програми/індивідуального освітнього плану (для закладів дошкільної освіти);
- адаптація освітнього середовища; навчальних Матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП;
- оцінка спільно з вчителем/вихователем рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР;
- підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу за результатами спостереження за дитиною щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб;
- надання інформації батькам, педагогічним працівникам щодо особливостей розвитку дитини з ООП.

Батьки дитини з ООП:

- доведення інформації про дитину (стиль, спосіб навчання, успіхи, труднощі у виконанні домашніх завдань);
- прийняття участі у роботі Команди супроводу, в тому числі залучення до складання ІПР;
- створення умов для навчання, виховання та розвитку дитини.

Медичний працівник закладу освіти:

- інформування учасників Команди супроводу про стан здоров'я дитини та її психофізичні особливості;
- за необхідністю, здійснює збір додаткової інформації від батьків, закладу охорони здоров'я щодо стану здоров'я дитини.

VI. Організація роботи Команди супроводу

1. Загальне керівництво Командою супроводу дітей з ООП покладається на директора або заступника директора з навчально-виховної роботи/вихователя-методиста, який несе відповідальність за виконання покладених на Команду завдань та розподіл функцій між її учасниками.

2. Робота Команди супроводу здійснюється в межах основного робочого часу працівників.

3. Однією з організаційних форм діяльності Команди супроводу є засідання її учасників, яке проводиться не менше трьох разів протягом навчального року.

За потреби скликаються позачергові засідання. Ініціювати позачергове засідання Команди супроводу може будь-хто з її учасників.

4. Головою засідання Команди супроводу є директор або заступник Директора з навчально-виховної роботи в закладі загальної середньої освіти, вихователь-методист в закладі дошкільної освіти.

5. Рішення засідання Команди супроводу приймаються за результатами колегіального обговорення інформації кожного її учасника відкритим голосуванням (за умови присутності на засіданні не менше 2/3 від загального складу).

6. Рішення засідання Команди супроводу оформляється протоколом, який веде секретар засідання. Протокол засідання підписується головою, секретарем та всіма учасниками засідання.

7. Секретар призначається із числа складу постійних учасників Команди супроводу.

VII. Організація надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами

1. Відповідно до висновку ІРЦ, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності), результатів понятного-педагогічного вивчення дитини Команда супроводу складає індивідуальну програму розвитку дитини з ООП впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу.

ІПР погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

2. Команда супроводу переглядає ІПР з метою її коригування та визначення прогресу розвитку дитини у закладі загальної середньої освіти двічі на рік (у разі потреби частіше); у закладі дошкільної освіти - тричі на навчальний рік (у разі потреби частіше).

3. Відповідно до особливостей розвитку дитини з ООП Команда супроводу розробляє індивідуальний навчальний план та індивідуальну навчальну програму в закладі загальної середньої освіти та індивідуальний освітній план з закладі дошкільної освіти.

4. Команда супроводу визначає способи адаптації (у разі необхідності модифікації) освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП.

5. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється шляхом проведення індивідуальних і групових занять.

6. У разі виникнення труднощів у реалізації ІПР, Команда супроводу звертається до фахівців ІРЦ щодо надання методичної допомоги.

7. Команда супроводу формує та узгоджує з батьками розклад корекційно-розвиткових занять дитини з ООП.

8. Корекційно-розвиткові заняття згідно з ІПР проводяться педагогічними працівниками закладу освіти та (або) залученими фахівцями ІРЦ, інших установ/закладів, фізичними особами, які мають право здійснювати освітню діяльність у сфері освіти.

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

від 12 липня 2017 р. № 545
Київ

**Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний
центр**

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
[№ 617 від 22.08.2018](#)}

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Положення про інклюзивно-ресурсний центр](#), що додається.
2. Рекомендувати органам місцевого самоврядування та місцевим органам виконавчої влади відповідно до Положення, затвердженого цією постановою, утворити протягом двох місяців:

інклюзивно-ресурсні центри;

обласні, Київський та Севастопольський міські ресурсні центри з підтримки інклюзивної освіти шляхом реорганізації психолого-медико-педагогічних консультацій.

Прем'єр-міністр України	В.ГРОЙСМАН
Інд. 73	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 12 липня 2017 р. № 545

**ПОЛОЖЕННЯ
про інклюзивно-ресурсний центр**

{У тексті Положення слова “центр”, “навчальний заклад” і “структурний підрозділ з питань діяльності центру” в усіх відмінках і формах числа замінено відповідно словами “інклюзивно-ресурсний центр”, “заклад освіти” і “структурний підрозділ з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою” у відповідному відмінку і числі; слова “психолого-педагогічна допомога” в усіх відмінках замінено словами “психолого-

Загальна частина

1. Це Положення визначає порядок утворення та припинення, основні засади діяльності, а також правовий статус інклюзивно-ресурсного центру.

Інклюзивно-ресурсний центр є установою, що утворюється з метою забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини (далі - комплексна оцінка), надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

МОН є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо діяльності інклюзивно-ресурсних центрів. Методичне та аналітичне забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів здійснюють ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти (далі - центри підтримки інклюзивної освіти).

{Пункт 1 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

2. У своїй діяльності інклюзивно-ресурсний центр керується [Конституцією України](#), [Конвенцією про права осіб з інвалідністю](#), Законами України [“Про освіту”](#), [“Про загальну середню освіту”](#), [“Про дошкільну освіту”](#), іншими актами законодавства та цим Положенням.

Інклюзивно-ресурсний центр провадить діяльність з урахуванням таких принципів, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання найкращих інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини, конфіденційність, доступність освітніх послуг з раннього віку, міжвідомча співпраця.

3. Засновниками інклюзивно-ресурсних центрів є представницькі органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад, районні, міські, районні у містах (у разі їх утворення) ради.

Інклюзивно-ресурсний центр є юридичною особою.

Інклюзивно-ресурсний центр має рахунки в органах Казначейства, самостійний баланс, бланк із своїм найменуванням.

Засновник розробляє та затверджує установчі документи інклюзивно-ресурсного центру відповідно до вимог законодавства, у тому числі цього Положення.

4. Інклюзивно-ресурсні центри утворюються з розрахунку один інклюзивно-ресурсний центр не більш як на 7 тис. дітей, які проживають на території об'єднаної територіальної громади (району), та не більш як на 12 тис. дітей, які проживають у місті (районі міста).

У разі коли кількість дітей, які проживають на території об'єднаної територіальної громади (району) або у місті (районі міста), перевищує відповідно 7 тис. та 12 тис., інклюзивно-ресурсний центр додатково залучає необхідних фахівців з урахуванням виявлених дітей відповідної нозології, які потребують психолого-педагогічного супроводу та надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, згідно з [пунктом 52](#) цього Положення.

{Абзац другий пункту 4 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

5. У своїй діяльності інклюзивно-ресурсний центр підпорядковується засновнику. Структурні підрозділи з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (далі - структурні

підрозділи з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою) здійснюють координацію діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, контроль за дотриманням ними актів законодавства та цього Положення.

{Пункт 5 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

6. Інклюзивно-ресурсні центри повинні мати приміщення, пристосовані для дітей з особливими освітніми потребами відповідно до вимог законодавства, у тому числі державних санітарних норм і правил та державних будівельних норм.

Загальна площа інклюзивно-ресурсних центрів, які розміщуються у приміщеннях закладів загальної середньої освіти, становить не менше ніж 50 кв. метрів. У таких приміщеннях облаштовуються кабінет вчителів-дефектологів, кабінет логопеда, кабінет практичних психологів, кабінет фахівців інклюзивно-ресурсного центру, кабінет директора.

{Абзац другий пункту 6 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

Інклюзивно-ресурсні центри, які розміщуються в окремих приміщеннях, облаштовуються приймальною, кабінетами: логопеда, сурдопедагога, тифлопедагога, олігофренопедагога, практичних психологів, фахівців інклюзивно-ресурсного центру, директора, а також ресурсною кімнатою та залом для занять з лікувальної фізкультури.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

7. Інклюзивно-ресурсний центр надає послуги дітям з особливими освітніми потребами, які проживають (навчаються) у відповідній об'єднаній територіальній громаді (районі), місті (районі міста), за умови подання відповідних документів. У разі відсутності інклюзивно-ресурсного центру у відповідній об'єднаній територіальній громаді (районі), місті (районі міста) за місцем проживання (навчання) дитини батьки (один з батьків) або законні представники мають право звернутися до найближчого інклюзивно-ресурсного центру.

У разі обслуговування дітей з особливими освітніми потребами з інших адміністративно-територіальних одиниць або об'єднаних територіальних громад інклюзивно-ресурсний центр не пізніше 15 числа наступного місяця з дня звернення за допомогою чи супроводженням інформує про них засновника та відповідний структурний підрозділ з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою.

Завдання інклюзивно-ресурсного центру

8. Основними завданнями інклюзивно-ресурсного центру є:

1) проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини, в тому числі коефіцієнта її інтелекту (здійснюється практичними психологами інклюзивно-ресурсного центру), розроблення рекомендацій щодо освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до потенційних можливостей дитини;

2) надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти (не відвідують заклади освіти) та не отримують відповідної допомоги;

3) участь педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру в командах психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, а також психолого-педагогічних комісіях спеціальних закладів загальної середньої освіти з метою моніторингу динаміки розвитку дитини не рідше, ніж двічі на рік;

4) ведення реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі ([додаток 1](#)), за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини;

5) ведення реєстру закладів освіти, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами за їх згодою ([додаток 2](#));

6) надання консультацій та взаємодія з педагогічними працівниками закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, з питань організації інклюзивного навчання;

7) надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг таким дітям;

8) консультування батьків або законних представників дітей з особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, та зарахування до цих закладів;

9) надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) дітей з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей;

10) моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їх батьками (законними представниками) та закладами освіти, в яких вони навчаються;

11) організація інформаційно-просвітницької діяльності шляхом проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами;

12) взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, закладами охорони здоров'я, закладами (установами) соціального захисту населення, службами у справах дітей, громадськими організаціями щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами починаючи з раннього віку в разі потреби із залученням відповідних спеціалістів;

13) підготовка звітної інформації про результати діяльності інклюзивно-ресурсного центру для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти.

{Пункт 8 в редакції Постанови КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

9. Структурні підрозділи з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою подають щороку до 5 вересня МОН зведену інформацію про діяльність інклюзивно-ресурсного центру.

10. З метою якісного виконання покладених завдань інклюзивно-ресурсний центр зобов'язаний:

у разі виявлення складних життєвих обставин та/або ризику для життя і здоров'я дитини невідкладно інформувати службу у справах дітей за місцем проживання дитини, територіальний підрозділ Національної поліції;

вносити засновнику, відповідному структурному підрозділу з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою та центру підтримки інклюзивної освіти пропозиції щодо удосконалення діяльності інклюзивно-ресурсного центру;

{Абзац третій пункту 10 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

залучати у разі потреби додаткових фахівців, у тому числі медичних працівників, працівників соціальних служб, фахівців інших інклюзивно-ресурсних центрів, працівників закладів дошкільної освіти (ясел-садків) компенсуючого типу, спеціальних закладів загальної середньої освіти та навчально-реабілітаційних центрів.

{Абзац четвертий пункту 10 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

Організація проведення комплексної оцінки

11. Первинний прийом батьків (одного з батьків) або законних представників дитини проводить директор інклюзивно-ресурсного центру, або уповноважені ним працівники, які визначають час та дату проведення комплексної оцінки та встановлюють наявність таких документів:

{Абзац перший пункту 11 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

документів, що посвідчують особу батьків (одного з батьків) або законних представників; свідоцтва про народження дитини;

індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (у разі інвалідності);

форми первинної облікової документації [№ 112/0](#) “Історія розвитку дитини”, затвердженої МОЗ, у разі потреби - довідки від психіатра.

12. Інклюзивно-ресурсний центр проводить комплексну оцінку не пізніше ніж протягом місяця з моменту подання письмової заяви батьків (одного з батьків) або законних представників дитини (далі - заява) ([додаток 3](#)) та/або її особистої заяви (для дітей віком від 16 до 18 років) щодо проведення комплексної оцінки, а також надання письмової згоди на обробку персональних даних дитини ([додаток 4](#)).

13. У разі коли дитина з особливими освітніми потребами здобуває дошкільну або загальну середню освіту, до заяви можуть додаватися:

психолого-педагогічна характеристика дитини із зазначенням динаміки та якості засвоєння знань під час навчання, підготовлена відповідним педагогічним працівником та затверджена керівником відповідного закладу освіти;

зошити з рідної мови, математики, результати навчальних досягнень (для дітей, які здобувають загальну середню освіту), малюнки;

документи щодо додаткових обстежень дитини.

14. У разі коли дитині з особливими освітніми потребами вже надавались психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, до інклюзивно-ресурсного центру подаються:

попередні рекомендації щодо проведення комплексної оцінки;

висновок відповідних фахівців щодо результатів надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг із зазначенням динаміки розвитку дитини згідно з індивідуальною програмою розвитку.

15. Інклюзивно-ресурсні центри можуть проводити комплексну оцінку за місцем навчання та/або проживання (перебування) дитини. Графік проведення комплексної оцінки обов'язково погоджується з керівником відповідного закладу освіти, закладу охорони здоров'я та батьками (одним з батьків) або законними представниками дитини за два тижні до початку її проведення.

16. Під час проведення комплексної оцінки фахівці інклюзивно-ресурсного центру повинні створити атмосферу довіри та доброзичливості, враховувати фізичний та емоційний стан дитини, індивідуальні особливості її розвитку, вік, місце проживання, мову спілкування тощо.

17. Участь батьків (одного з батьків) або законних представників дитини у проведенні комплексної оцінки є обов'язковою.

18. Комплексна оцінка проводиться фахівцями інклюзивно-ресурсного центру індивідуально за такими напрямками:

оцінка фізичного розвитку дитини;

оцінка мовленнєвого розвитку дитини;

оцінка когнітивної сфери дитини;

оцінка емоційно-вольової сфери дитини;

оцінка освітньої діяльності дитини.

{Абзац шостий пункту 18 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

19. Метою проведення оцінки фізичного розвитку дитини є визначення рівня її загального розвитку, відповідності віковим нормам, розвитку дрібної моторики, способу пересування тощо. За результатами оцінки вчитель-реабілітолог заповнює карту спостереження дитини.

{Пункт 19 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

20. Оцінка мовленнєвого розвитку дитини проводиться з метою визначення рівня розвитку та використання вербальної/невербальної мови, наявності мовленнєвого порушення та його структури. Результати оцінки вчитель-логопед зазначає у висновку про комплексну оцінку ([додаток 5](#)).

21. Оцінка когнітивної сфери дитини проводиться з метою визначення рівня сформованості таких пізнавальних процесів, як сприйняття, пам'ять, мислення, уява, увага. Результати оцінки практичний психолог зазначає у висновку про комплексну оцінку.

22. Оцінка емоційно-вольової сфери дитини проводиться з метою виявлення її здатності до вольового зусилля, схильностей до проявів девіантної поведінки та її причин. Результати оцінки практичний психолог зазначає у висновку про комплексну оцінку.

23. Метою проведення оцінки освітньої діяльності дитини є визначення рівня сформованості знань, вмінь, навичок відповідно до освітньої програми або основних критеріїв формування вмінь та навичок дітей дошкільного віку. Таку оцінку проводить вчитель-дефектолог та її результати зазначає у висновку про комплексну оцінку.

{Пункт 23 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

24. У разі потреби фахівці інклюзивно-ресурсного центру можуть проводити комплексну оцінку за іншими напрямками, зокрема визначення рівня соціальної адаптації, взаємовідносин з однолітками, дорослими.

25. Результати комплексної оцінки оформлюються в електронному вигляді, зберігаються в інклюзивно-ресурсному центрі та надаються батькам (одному з батьків) або законним представникам дитини за письмовим зверненням.

Інформація про результати комплексної оцінки є конфіденційною. Обробка та захист персональних даних дітей в інклюзивно-ресурсному центрі здійснюється відповідно до вимог [Закону України](#) "Про захист персональних даних".

26. Узагальнення результатів комплексної оцінки здійснюється на засіданні фахівців інклюзивно-ресурсного центру, які її проводили, в якому мають право брати участь батьки (один з батьків) або законні представники дитини з особливими освітніми потребами.

27. За результатами засідання складається висновок про комплексну оцінку, в якому зазначаються загальні дані про дитину з особливими освітніми потребами, її сім'ю (батьків (одного з батьків) або законних представників, братів, сестер), умови виховання в сім'ї, стан здоров'я дитини, заклад освіти, де навчається дитина, напрями проведення комплексної оцінки, загальні висновки, рекомендації, прізвище, ім'я, по батькові фахівців інклюзивно-ресурсного центру, які проводили оцінку.

{Пункт 27 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

28. Фахівці інклюзивно-ресурсного центру зобов'язані ознайомити батьків (одного з батьків) або законних представників дитини з особливими освітніми потребами з висновком про комплексну оцінку, умовами навчання та надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг у закладах освіти (у разі здобуття дитиною дошкільної чи загальної середньої освіти).

29. Комплексна оцінка з підготовкою відповідного висновку проводиться протягом 10 робочих днів.

30. Висновок про комплексну оцінку надається батькам (одному з батьків) або законним представникам дитини з особливими освітніми потребами, за заявою яких (якого) її проведено, у двох примірниках, один з яких подається батьками (законними представниками) дитини до закладу освіти.

{Пункт 30 в редакції Постанови КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

31. Висновок про комплексну оцінку реєструється у відповідному журналі та зберігається в електронному вигляді в інклюзивно-ресурсному центрі (сканована копія такого висновку).

{Пункт 31 в редакції Постанови КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

32. У разі встановлення фахівцями інклюзивно-ресурсного центру наявності у дитини особливих освітніх потреб висновок про комплексну оцінку є підставою для складення для неї індивідуальної програми розвитку та надання їй психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

33. Комплексна оцінка може проводитися перед зарахуванням дитини з особливими освітніми потребами до закладу дошкільної або загальної середньої освіти. З метою створення у такому закладі умов для навчання дитини її батьки (один з батьків) або законні представники звертаються до інклюзивно-ресурсного центру за шість місяців до початку навчального року.

Перед проведенням комплексної оцінки батьки (один з батьків) або законні представники дитини можуть звернутися до закладу освіти, який вони обрали, для зарахування дитини.

{Пункт 33 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

34. Повторна комплексна оцінка фахівцями інклюзивно-ресурсного центру проводиться у разі:

переходу дитини з особливими освітніми потребами з дошкільного закладу освіти в заклад загальної середньої освіти; переведення дитини із спеціального закладу дошкільної освіти, спеціального закладу загальної середньої освіти, закладу загальної середньої освіти до інклюзивної (спеціальної) групи закладу дошкільної освіти або інклюзивного (спеціального) класу закладу загальної середньої освіти;

{Абзац другий пункту 34 в редакції Постанови КМ [№ 617 від 22.08.2018](#)}

надання рекомендації команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, психолого-педагогічної комісії спеціального закладу загальної середньої освіти щодо наявності успіхів або труднощів у засвоєнні дитиною освітньої програми.

{Абзац третій пункту 34 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

{Абзац четвертий пункту 34 виключено на підставі Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

35. У разі коли батьки (один з батьків) або законні представники дитини з особливими освітніми потребами не погоджуються з висновком про комплексну оцінку, вони можуть звернутися до відповідного структурного підрозділу з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою для проведення повторної комплексної оцінки республіканським, обласним, м. Києва та Севастополя психолого-педагогічним консилиумом (далі - консилиум).

{Абзац перший пункту 35 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

Протягом 10 робочих днів з дати звернення батьків (одного з батьків) або законних представників відповідний структурний підрозділ з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою зобов'язаний організувати проведення повторної комплексної оцінки дитини з особливими освітніми потребами за місцем її проживання (перебування)/навчання чи в іншому місці за попереднім погодженням з батьками (одним з батьків) або законними представниками.

36. Повторна комплексна оцінка може проводитися за всіма або окремими напрямками залежно від освітніх потреб дитини з особливими освітніми потребами та наявної інформації про її розвиток.

37. За результатами повторної комплексної оцінки складається висновок про повторну комплексну оцінку (додаток 6), що є основою для розроблення індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами та надання їй психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

Організація психолого-педагогічного супроводу та надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами

{Назва розділу в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

38. Психолого-педагогічний супровід - це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини, передбачена індивідуальною програмою розвитку.

Психолого-педагогічні послуги - це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладів освіти, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру.

Корекційно-розвиткові послуги - це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

{Пункт 38 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

39. Психолого-педагогічний супровід, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги спрямовані на:

соціалізацію дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та відповідних компетенцій;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності, становлення особистості.

За результатами комплексної оцінки фахівці інклюзивно-ресурсного центру:

визначають напрями та обсяг психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, які надаються дітям з особливими освітніми потребами (для дитини з інвалідністю - з урахуванням індивідуальної програми реабілітації), та забезпечують їх надання шляхом проведення індивідуальних і групових занять;

надають рекомендації щодо складення, виконання, коригування індивідуальної програми розвитку в частині надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, змісту, форм та методів навчання відповідно до потенційних можливостей дитини, створення належних умов для навчання залежно від порушення розвитку дітей з особливими освітніми потребами (доступність приміщень, особливості облаштування робочого місця, використання технічних засобів тощо).

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги надаються дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, і не отримують відповідної допомоги.

{Пункт 39 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

40. Тривалість робочого тижня педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру становить 40 годин, що становить тарифну ставку, з яких педагогічне навантаження фахівців інклюзивно-ресурсного центру, які надають психолого-педагогічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами, становить 18 годин на тиждень для безпосередньої роботи з такими дітьми. Крім того, фахівці інклюзивно-ресурсного центру провадять інші види діяльності, зокрема надають консультації батькам (законним представникам) дітей, педагогічним працівникам, які беруть участь в інклюзивному навчанні, тощо.

{Пункт 40 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

Кадрове забезпечення інклюзивно-ресурсного центру

41. Керівництво діяльністю інклюзивно-ресурсного центру здійснює директор, який призначається на посаду строком на три роки на конкурсній основі та звільняється з посади засновником за погодженням з відповідним структурним підрозділом з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою. На посаду директора інклюзивно-ресурсного центру призначається особа, яка має вищу освіту ступеня магістра за спеціальністю “Спеціальна освіта” (“Корекційна освіта”, “Дефектологія”) або “Психологія” (“Практична психологія”) та стаж роботи не менше п’яти років за фахом.

{Пункт 41 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

42. Директор інклюзивно-ресурсного центру:

1) планує та організовує роботу інклюзивно-ресурсного центру, видає відповідно до компетенції накази, контролює їх виконання, затверджує посадові інструкції фахівців інклюзивно-ресурсного центру;

2) призначає на посади фахівців інклюзивно-ресурсного центру на конкурсній основі та звільняє їх з посад відповідно до законодавства;

{Підпункт 2 пункту 42 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

3) створює належні умови для продуктивної праці фахівців інклюзивно-ресурсного центру, підвищення їх фахового і кваліфікаційного рівня, впровадження сучасних методик проведення психолого-педагогічної оцінки, новітніх технологій надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами;

4) розпоряджається за погодженням із засновником в установленому порядку майном інклюзивно-ресурсного центру та його коштами, формує кошторис, укладає цивільно-правові угоди, забезпечує ефективність використання фінансових та матеріальних ресурсів;

{Підпункт 4 пункту 42 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

5) забезпечує охорону праці, дотримання законності у діяльності інклюзивно-ресурсного центру;

6) представляє інклюзивно-ресурсний центр у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями;

7) подає засновнику річний звіт про діяльність інклюзивно-ресурсного центру.

43. Діяльність інклюзивно-ресурсного центру забезпечують педагогічні працівники: вчителі-логопеди, вчителі-дефектологи (сурдопедагоги, олігофренопедагоги, тифлопедагоги), практичні психологи, вчитель-реабілітолог, а також медична сестра, бухгалтер та господарсько-обслуговувальний персонал.

{Пункт 43 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

44. На посади педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру призначаються особи, які мають вищу педагогічну (психологічну) освіту ступеня магістра. Стаж роботи за фахом не менше 60 відсотків педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру повинен становити три або більше років.

{Пункт 44 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

45. Призначення на посади педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру здійснюється засновником на конкурсній основі. Положення про конкурс на посаду директора та педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру затверджує засновник на підставі примірних положень, затверджених МОН.

{Пункт 45 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

46. Обов'язки фахівців інклюзивно-ресурсного центру визначаються відповідно до законодавства та посадових інструкцій.

47. На педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів поширюються умови оплати праці, умови надання щорічних відпусток та інші пільги, встановлені законодавством для педагогічних працівників спеціальних закладів загальної середньої освіти.

{Пункт 47 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

48. У разі потреби інклюзивно-ресурсний центр може залучати додаткових фахівців шляхом укладання цивільно-правових угод.

{Пункт 48 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

49. Для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг в інклюзивно-ресурсному центрі вводяться такі посади:

вчителя-логопеда з розрахунку одна штатна одиниця на 25-30 дітей з порушеннями мовлення або 15-20 дітей з тяжкими порушеннями мовлення, або 15 дітей дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення, або 12 дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення;

вчителя-дефектолога з розрахунку одна штатна одиниця на 12-15 дітей з порушеннями слуху/зору/інтелектуального розвитку;

практичного психолога з розрахунку одна штатна одиниця на 12-15 дітей, які мають порушення емоційно-вольової сфери/пізнавальних процесів;

вчителя-реабілітолога з розрахунку одна штатна одиниця на 12-15 дітей, які мають порушення опорно-рухового апарату.

{Абзац п'ятий пункту 49 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

{Пункт 50 виключено на підставі Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

51. За наявності автотранспортних засобів (автобусів) вводиться посада водія.

52. Кількісний склад фахівців інклюзивно-ресурсного центру визначається з урахуванням потреб адміністративно-територіальної одиниці, територіальних особливостей, кількості дітей з особливими освітніми потребами. У разі потреби можуть бути введені додаткові штатні одиниці, у тому числі у разі, коли кількість дітей, які проживають на території об'єднаної територіальної громади (району) або у місті (районі міста), перевищує відповідно 7 тис. та 12 тис., інклюзивно-ресурсний центр додатково залучає необхідних фахівців залежно від кількості виявлених дітей відповідної нозології, які потребують надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг. При цьому розрахунок чисельності фахівців інклюзивно-ресурсного центру здійснюється за такою формулою:

$$X = \frac{Ч}{Н},$$

{Абзац перший пункту 52 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

де X - кількість додаткових фахівців;

Ч - чисельність дітей інклюзивно-ресурсного центру;

Н - максимальний норматив чисельності дітей на одного фахівця.

53. Штатний розпис інклюзивно-ресурсного центру та режим його роботи затверджуються засновником.

{Пункт 53 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

Управління діяльністю інклюзивно-ресурсного центру

54. Структурний підрозділ з питань інклюзивної освіти та діяльності інклюзивно-ресурсних центрів МОН:

1) координує роботу з функціонування реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсних центрах;

2) здійснює нормативно-правове забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів;

3) здійснює координацію роботи інклюзивно-ресурсних центрів та забезпечує контроль за їх діяльністю, дотриманням вимог законодавства та цього Положення;

4) взаємодіє з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, охорони здоров'я, закладами і установами системи соціального захисту населення, а також громадськими об'єднаннями.

{Пункт 54 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

55. Структурні підрозділи з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою забезпечують:

1) проведення повторної комплексної оцінки, зокрема консилиумом із залученням фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами, в тому числі методистів центрів підтримки інклюзивної освіти, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників спеціальних закладів загальної середньої освіти та навчально-реабілітаційних центрів;

{Підпункт 1 пункту 55 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

2) організацію проведення засідань консилиуму для розгляду заяв батьків (одного з батьків) або законних представників дитини щодо оскарження висновку про комплексну оцінку та поглиблене психолого-педагогічне обстеження дитини з метою уточнення особливостей її освітньої діяльності, підтвердження або зміни висновку про комплексну оцінку;

{Підпункт 2 пункту 55 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

3) адміністрування реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсних центрах, забезпечуючи захист даних від випадкової втрати або знищення, незаконної обробки, у тому числі незаконного знищення чи доступу до персональних даних;

4) адміністрування реєстру закладів освіти, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами;

{Підпункт 4 пункту 55 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

5) розгляд звернень стосовно діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в установленому законодавством порядку;

6) здійснення координації роботи інклюзивно-ресурсних центрів та забезпечення контролю за їх діяльністю, дотриманням вимог законодавства та цього Положення;

7) здійснення контролю за дотриманням права дітей, у тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на інклюзивне навчання;

8) погодження статутів, кандидатур на посади директорів інклюзивно-ресурсних центрів;

{Підпункт 8 пункту 55 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

9) надання рекомендацій органам місцевого самоврядування щодо утворення інклюзивно-ресурсних центрів;

10) визначення потреби регіонів у фахівцях різних спеціальностей для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, формування регіонального замовлення на їх підготовку.

56. Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук:

1) розробляє методики проведення комплексної оцінки, методичні рекомендації щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, адаптації освітніх програм до потреб дітей з особливими освітніми потребами;

{Підпункт 1 пункту 56 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

2) проводить дослідження та поширення новітніх освітніх технологій з метою покращення роботи інклюзивно-ресурсних центрів;

3) проводить аналіз застосування методик комплексного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами, форм і методів навчання, технічних засобів тощо;

4) здійснює науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації методистів центрів підтримки інклюзивної освіти, педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти;

{Підпункт 4 пункту 56 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

5) організовує і проводить науково-методичні семінари, тренінги, конференції, конгреси, засідання за круглим столом та сприяє впровадженню сучасних форм і методів підготовки, підвищення кваліфікації методистів центрів підтримки інклюзивної освіти, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти.

{Підпункт 5 пункту 56 в редакції Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

{Пункт 57 виключено на підставі Постанови КМ № 617 від 22.08.2018}

58. Органи місцевого самоврядування:

1) утворюють, реорганізують та ліквідовують інклюзивно-ресурсні центри, затверджують та змінюють їх склад, графік роботи, організовують та проводять конкурси на зайняття посади директора та педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру;

{Підпункт 1 пункту 58 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

2) призначають на посаду та звільняють з посади директора інклюзивно-ресурсного центру;

3) заслуховують звіт про діяльність інклюзивно-ресурсного центру;

4) залучають необхідних фахівців для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг шляхом укладення цивільно-правових угод відповідно до запитів інклюзивно-ресурсного центру;

5) забезпечують створення матеріально-технічних умов, необхідних для функціонування інклюзивно-ресурсного центру та організації інклюзивного навчання;

6) проводять моніторинг виконання рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру підпорядкованими їм закладами освіти.

Ведення ділової документації інклюзивно-ресурсного центру

59. Для організації та обліку роботи фахівці інклюзивно-ресурсного центру ведуть документацію в електронному вигляді, зокрема:

річний план роботи інклюзивно-ресурсного центру;

річний план роботи фахівців інклюзивно-ресурсного центру;

щотижневі графіки роботи інклюзивно-ресурсного центру та фахівців інклюзивно-ресурсного центру;

звіти фахівців інклюзивно-ресурсного центру про результати надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами;

журнал обліку заяв ([додаток 7](#));

журнал обліку висновків про комплексну оцінку ([додаток 8](#));

журнал обліку консультацій;

особові справи дітей, які пройшли комплексну оцінку.

Матеріально-технічна база та фінансово-господарська діяльність

60. Матеріально-технічна база інклюзивно-ресурсного центру включає будівлі, споруди, приміщення, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, інші матеріальні цінності, вартість яких відображена у балансі.

61. Майно, закріплене за інклюзивно-ресурсним центром, належить йому на праві оперативного управління та не може бути вилученим, якщо інше не передбачено законодавством.

62. Фінансування інклюзивно-ресурсного центру здійснюється засновником відповідно до законодавства.

63. Фінансово-господарська діяльність інклюзивно-ресурсного центру провадиться відповідно до бюджетного законодавства, законодавства про освіту та інших нормативно-правових актів.

64. Джерелами фінансування інклюзивно-ресурсного центру є кошти засновника, благодійні внески юридичних та фізичних осіб, інші джерела, не заборонені законодавством.

Припинення інклюзивно-ресурсного центру

65. Діяльність інклюзивно-ресурсного центру припиняється в результаті його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. Рішення про реорганізацію або ліквідацію інклюзивно-ресурсного центру приймається засновником. Припинення діяльності інклюзивно-ресурсного центру здійснюється комісією з припинення (комісією з реорганізації, ліквідаційною комісією), утвореною в установленому законодавством порядку.

66. Під час реорганізації інклюзивно-ресурсного центру його права та обов'язки переходять до правонаступника, що визначається засновником.

67. Інклюзивно-ресурсний центр, що є юридичною особою, вважається реорганізованим (ліквідованим) з дня внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відповідного запису в установленому порядку.

Додаток 1
до Положення

РЕЄСТР

дітей, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі

Порядковий номер	Загальні дані про дитину				Інформація про результати оцінки				Рекомендації щодо психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг					
	прізвище, ім'я, по батькові	число, місяць, рік народження	найменування освітнього закладу, де навчається (виховується)	клас/група	інформація про батьків (одного з батьків) або законних представників	наявність особливих освітніх потреб	категорія особливих освітніх потреб	дата та номер висновку про комплексну	особа, відповідальна за оформлення висновку про	індивідуальний навчальний план	напрямок психолого-педагогічних та корекційних	асистент вчителя	асистент дитини	найменування необхідного корекційного обладнання

			б ся) дитина, адреса (область, район, село/сели ще/місто, вулиця)		ма ти	ба тько	законні предст авники	так	н і		оцінку	компле ксну оцінку (прізви ще, ім'я, по батьков і, наймен ування посади)		ійно- розвит кових послуг				
--	--	--	---	--	----------	------------	-----------------------------	-----	--------	--	--------	--	--	------------------------------------	--	--	--	--

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

	Додаток 2 до Положення
--	---------------------------

РЕЄСТР

фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами

Порядко вий номер	Прізви ще	Ім' я	По батьк ові	Спеціальні сть	Кваліфіка ція	Серія, номер та дата видачі дипло ма про вищу освіту	Найменува ння закладу вищої освіти, що видав диплом	Місце роботи та контак ти	Найменуван ня адміністрати вно- територіальн ої одиниці
-------------------------	--------------	----------	--------------------	-------------------	------------------	---	---	---------------------------------------	--

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

	Додаток 3 до Положення
--	---------------------------

ЗАЯВА

щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

	Додаток 4 до Положення
--	---------------------------

ЗГОДА

батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних їх неповнолітньої дитини

	Додаток 5 до Положення
--	---------------------------

ВИСНОВОК

про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

{Додаток 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

	Додаток 6 до Положення
--	---------------------------

ВИСНОВОК

про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

{Додаток 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

	Додаток 7 до Положення
--	---------------------------

ЖУРНАЛ

обліку заяв щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини

Порядковий номер	Дата подання заяви	Прізвище, ім'я, по батькові дитини	Число, місяць та рік народження дитини	Прізвище, ім'я, по батькові батьків (одного з батьків) або законних представників, які подали заяву	Причина подання заяви	Час та дата проведення комплексної оцінки
------------------	--------------------	------------------------------------	--	---	-----------------------	---

	Додаток 8 до Положення
--	---------------------------

ЖУРНАЛ

обліку висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

Порядковий номер	Дата проведення засідання фахівців, які провели комплексну оцінку	Прізвище, ім'я, по батькові дитини	Число, місяць та рік народження дитини	Інформація про результати комплексної оцінки		Рекомендації щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг						Прізвище та ініціали фахівців, які провели комплексну оцінку	Прізвище, ініціали, найменування посади особи, відповідальної за оформлення висновку про комплексну оцінку
				наявність особливих освітніх потреб	категорія особливих освітніх потреб	індивідуальний навчальний план	напрями надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг	асистент вчителя	асистент дитини	найменування необхідного корекційного обладнання	запланована дата проведення повторної оцінки		

{Додаток 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 617 від 22.08.2018}

Документ **545-2017-п**, **чинний**, поточна редакція **Редакція від 23.08.2018**,
підстава [617-2018-](#)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЛИСТ

від 05.02.2018 р. N 2.5-281

Департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій

У зв'язку із багаточисленними зверненнями батьків дітей з особливими освітніми потребами про надання роз'яснення стосовно тривалості уроків в інклюзивних класах, а також щодо функціональних обов'язків асистента вчителя інформуємо.

Згідно з пунктом 10 Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. N 872 (**Постанова N 872**) (далі - Порядок), навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану закладу загальної середньої освіти. Для учнів з особливими освітніми потребами може бути складений індивідуальний навчальний план, а розклад уроків складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх пізнавальної діяльності.

Також, відповідно до пункту 12 Порядку (**Постанова N 872**), для кожного такого учня складається індивідуальна програма розвитку дитини, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

Тривалість уроків для учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах не відрізняється від тривалості уроку для інших учнів та згідно з частиною 5 статті 16 Закону України "Про загальну середню освіту" становить: у перших класах - 35 хвилин, у других - четвертих класах - 40 хвилин, у п'ятих - одинадцятих класах - 45 хвилин.

Наголошуємо, що 20 - 25 хвилин - це тривалість додаткового індивідуального корекційно-розвиткового заняття (35 - 40 хвилин - групового) (пункт 11 Положення (**Постанова N 872**)). Такі заняття визначені індивідуальною

програмою розвитку дитини, проводяться вчителями-дефектологами (корекційними педагогами) і психологами закладу загальної середньої освіти та у разі потреби - додатково залученими фахівцями, з якими заклад загальної середньої освіти або відповідний орган управління освітою укладають цивільно-правові договори. Оплата таких занять здійснюється за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. N 88 ([Постанова N 88](#))).

Години, визначені в індивідуальній програмі розвитку для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами.

Стосовно посадових обов'язків асистента вчителя інформуємо, що основною функцією такого педагогічного працівника є співпраця з вчителем класу, що допомагає приділити увагу кожному учню під час освітнього процесу.

Окрім того, асистент вчителя допомагає учням з особливими освітніми потребами у виконанні навчальних завдань, залучає їх до різних видів навчальної діяльності. Такі фахівці у складі групи педагогічних працівників закладу освіти приймають участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку дитини, адаптують навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей її навчально-пізнавальної діяльності.

На сьогодні, відповідно до Типових штатних нормативів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом МОН від 06.12.2010 N 1205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 р. за N 1308/18603, у школах, де запроваджується інклюзивне навчання, може вводитися посада асистента вчителя для роботи з учнями з особливими освітніми потребами із розрахунку 0,5 ставки на клас, у якому навчаються такі діти.

Інформуємо, що Міністерством розроблено проект наказу про внесення змін до наказу МОН від 06.12.2010 N 1205, яким передбачено ведення ставки асистента вчителя на клас, а також введення до штатних нормативів закладів загальної середньої освіти посади вчителя-дефектолога.

Щодо індивідуального супроводження дитини під час навчання - згідно з абзацом 2 пункту 14 Порядку ([Постанова N 872](#)), освітні та соціальні потреби дітей із складними порушеннями розвитку під час їх перебування в загальноосвітньому навчальному закладі задовольняються соціальними працівниками, батьками або особами, уповноваженими ними.

Забезпечення супроводу таких дітей може бути здійснено шляхом укладання відповідних угод між департаментами освіти та науки і департаментами соціального захисту населення. Також, за потреби, таку функцію може виконувати один із батьків або особа, визначена батьками в їхній письмовій заяві. Це співвідноситься із статтею 12 Закону України "Про охорону дитинства", згідно з якою на батьків покладається відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини.

Керівники загальноосвітніх навчальних закладів, у яких навчаються діти із складними порушеннями розвитку, у тому числі діти з розладами аутичного спектра, синдромом Дауна, тяжкими порушеннями опорно-рухового апарату тощо, зобов'язані забезпечити доступ до навчально-виховного процесу асистента дитини з числа батьків або осіб, які їх замінюють, з урахуванням вимог санітарного законодавства.

З повагою

**Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної
освіти**

Ю. Г. Кононенко

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 25 серпня 2004 р. N 1096
Київ

**Про встановлення розміру доплати
за окремі види педагогічної діяльності**

*{ Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
N 72 ([72-2018-n](#)) від 14.02.2018 }*

З метою вдосконалення системи оплати праці в галузі освіти
Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є:**

Затвердити розмір доплати за окремі види педагогічної
діяльності для працівників навчальних закладів згідно з додатком
та запровадити його з 1 січня 2005 року.

Прем'єр-міністр України

В.ЯНУКОВИЧ

Інд. 28

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 25 серпня 2004 р. N 1096

РОЗМІР
доплати за окремі види педагогічної діяльності
(у співвідношенні до тарифної ставки)

*{ У тексті додатка слова "загальноосвітні навчальні заклади",
"професійно-технічні" в усіх відмінках замінено відповідно
словами "заклади загальної середньої освіти", "заклади
професійної (професійно-технічної) освіти" у відповідному
відмінку згідно з Постановою КМ N 72 ([72-2018-n](#)) від
14.02.2018 }*

1. За класне керівництво:

у підготовчих та I-IV класах закладів загальної середньої освіти - 20 відсотків; { Абзац другий пункту 1 в редакції Постанови КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

у V-XI (XII) класах закладів загальної середньої освіти - 25 відсотків;

у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації - 20 відсотків.

2. За перевірку зошитів та письмових робіт:

у підготовчих та I-IV класах закладів загальної середньої освіти - 15 відсотків; { Абзац другий пункту 2 в редакції Постанови КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

у V-XI (XII) класах закладів загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації - 10-20 відсотків.

Зазначена доплата встановлюється залежно від педагогічного навантаження вчителя чи викладача.

3. За завідування:

навчальними кабінетами у закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти - 10-15 відсотків; { Абзац другий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

майстернями у закладах загальної середньої освіти - 15-20 відсотків;

навчально-дослідними ділянками у закладах загальної середньої освіти - 10-15 відсотків;

бібліотеками у закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти - 5-15 відсотків. { Абзац п'ятий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

4. За керівництво предметними (цикловими) і методичними комісіями у закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти та вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації - 10-15 відсотків.

{ Пункт 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

5. За роботу в інклюзивних класах (групах) у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти - у граничному розмірі 20 відсотків.

Зазначена доплата встановлюється педагогічним працівникам та помічникам вихователів тільки за години роботи у цих класах (групах).

{ Додаток доповнено пунктом 5 згідно з Постановою КМ N 72 ([72-2018-п](#)) від 14.02.2018 }

Документ **1096-2004-п**, **чинний**, поточна редакція —

Редакція від 21.02.2018, підстава [72-2018-п](#)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 14 лютого 2018 р. № 72
Київ

**Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів
України від 25 серпня 2004 р. № 1096**

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Внести у [додаток](#) до постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України	В.ГРОЙСМАН
Інд. 73	

	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 72
--	---

ЗМІНИ,
що вносяться у додаток до постанови Кабінету Міністрів
України від 25 серпня 2004 р. [№ 1096](#)

1. Абзац другий пункту 1 викласти в такій редакції:
“у підготовчих та I-IV класах закладів загальної середньої освіти - 20 відсотків;”.
2. Абзац другий пункту 2 викласти в такій редакції:
“у підготовчих та I-IV класах закладів загальної середньої освіти - 15 відсотків;”.
3. В абзацах другому та п'ятому пункту 3 слова “загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах” замінити словами “закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти”.
4. У пункті 4 слова “загальноосвітніх, професійно-технічних” замінити словами “закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти”.
5. Доповнити додаток пунктом 5 такого змісту:

“5. За роботу в інклюзивних класах (групах) у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти - у граничному розмірі 20 відсотків.

Зазначена доплата встановлюється педагогічним працівникам та помічникам вихователів тільки за години роботи у цих класах (групах).”.

6. У тексті додатка слова “загальноосвітні навчальні заклади”, “професійно-технічні” в усіх відмінках замінити відповідно словами “заклади загальної середньої освіти”, “заклади професійної (професійно-технічної) освіти” у відповідному відмінку.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 14 лютого 2017 р. № 88
Київ

Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
[№ 863 від 15.11.2017](#)
[№ 88 від 21.02.2018](#)}

Відповідно до [частини другої](#) статті 97 Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити [Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), що додаються.

Прем'єр-міністр України	В.ГРОЙСМАН
Інд. 73	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 14 лютого 2017 р. № 88

ПОРЯДОК ТА УМОВИ
надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам
на надання державної підтримки особам з особливими
освітніми потребами

1. Ці Порядок та умови визначають механізм надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (далі - субвенція).

2. Головним розпорядником субвенції є МОН.

Розпорядниками субвенції за місцевими бюджетами є структурні підрозділи з питань освіти і науки місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які визначаються рішенням відповідної місцевої ради про такий бюджет згідно із законодавством.

3. Субвенція спрямовується на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти (крім шкіл-інтернатів, спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів), санаторних шкіл (шкіл-інтернатів) та навчально-реабілітаційних центрів), а саме дітям сліпим та із зниженим зором, глухим та із зниженим слухом, з тяжкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, з порушенням інтелектуального розвитку, із складними порушеннями розвитку (у тому числі з розладами аутичного спектру).

{Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 863 від 15.11.2017}

4. За рахунок субвенції здійснюється оплата таких видатків:

проведення (надання) додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг) ([додаток 1](#)), що визначені індивідуальною програмою розвитку для учнів інклюзивних класів та робочим навчальним планом (індивідуальним навчальним планом учня) для учнів спеціальних класів;

придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, які дають змогу дитині опанувати навчальну програму. На придбання зазначених засобів використовується не більш як 35 відсотків загального обсягу видатків на кожну дитину відповідного закладу загальної середньої освіти, яка потребує державної підтримки. За наявності у закладі декількох дітей з особливими освітніми потребами з однаковими нозологіями у разі потреби можлива закупівля спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для спільного користування. Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для дітей з особливими освітніми потребами затверджується наказом МОН та розміщується на офіційному веб-сайті Міністерства.

У 2018 році субвенція в обсязі 100000 тис. гривень спрямовується на оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів для надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами (придбання методичного, навчального та програмного забезпечення, предметів, матеріалів і обладнання, у тому числі довгострокового користування) відповідно до вимог, затверджених МОН.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 88 від 21.02.2018}

{Пункт 4 в редакції Постанови КМ № 863 від 15.11.2017}

5. Казначейство перераховує щомісяця до 10 числа субвенцію на рахунки обласних бюджетів та бюджету м. Києва, відкриті в органах Казначейства, згідно з розписом державного бюджету. Перерахування субвенції здійснюється відповідно до [Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2010 р. № 1132 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 96, ст. 3399).

Обласні та Київська міська держадміністрації здійснюють розподіл субвенції між бюджетами районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад пропорційно кількості дітей з особливими освітніми потребами, зазначених у [пункті 3](#) цих Порядку та умов, а на оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів - пропорційно кількості інклюзивно-ресурсних центрів, які утворені та які планується утворити у 2018 році (відповідно до статистичних даних про кількість населення у віці від 2 до 18 років згідно з вимогами утворення інклюзивно-ресурсних центрів, визначеними у [Положенні про інклюзивно-ресурсний центр](#), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 61, ст. 1859).

{Абзац другого пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 88 від 21.02.2018}

Органи Казначейства перераховують щомісяця до 25 числа на підставі платіжних документів, підготовлених обласними та Київською міською держадміністраціями, кошти на рахунки районних бюджетів, бюджетів міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, відкриті в органах Казначейства.

6. Закупівля товарів, робіт і послуг за рахунок субвенції здійснюється в установленому законом порядку.

Попередня оплата товарів, робіт і послуг, що закуповуються за рахунок субвенції, здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2014 р. [№ 117](#) “Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти” (Офіційний вісник України, 2014 р., № 34, ст. 916; 2016 р., № 89, ст. 2918).

Додаткові корекційно-розвиткові заняття (послуги) проводяться (надаються) фахівцями (із числа працівників закладу загальної середньої освіти та у разі потреби - додатково залученими фахівцями), з якими заклад загальної середньої освіти або відповідний орган управління освітою укладають цивільно-правові договори ([додаток 3](#)).

{Абзац третій пункту 6 в редакції Постанови КМ [№ 863 від 15.11.2017](#)}

Оплата праці зазначених фахівців за проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг) здійснюється за ставками погодинної оплати праці працівників усіх галузей економіки за проведення навчальних занять у розмірах, передбачених для доцента або кандидата наук, які проводять навчальні заняття з учнями шкіл, установленими в [додатку 5](#) до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 “Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699).

{Абзац четвертий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#)}

Тривалість групових або індивідуальних корекційно-розвиткових занять для учнів з особливими освітніми потребами визначена у [Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах](#), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475). Скорочена тривалість корекційно-розвиткових занять, встановлена для учнів з особливими освітніми потребами, не є підставою для зменшення оплати за їх проведення. Оплата праці фахівців за кожне корекційно-розвиткове заняття здійснюється за ставками погодинної оплати праці, визначеними в абзаці четвертому цього пункту.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 88 від 21.02.2018](#)}

Оплата за проведені (надані) корекційно-розвиткові заняття (послуги) здійснюється щомісяця на підставі актів приймання проведених (наданих) корекційно-розвиткових занять (послуг) ([додаток 4](#)).

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#)}

7. Казначейство інформує щомісяця до 15 числа Мінфін та МОН про обсяги перерахування субвенції за попередній місяць у розрізі місцевих бюджетів, що фінансуються за її рахунок.

8. Відображення у первинному та бухгалтерському обліку інформації про отримані (створені) оборотні і необоротні активи, а також відкриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та операції, пов'язані з використанням субвенції, здійснюються в установленому законодавством порядку.

9. Обласні та Київська міська держадміністрації подають МОН щокварталу до 10 числа наступного місяця інформацію про використання субвенції ([додаток 2](#)).

{Абзац другий пункту 9 виключено на підставі Постанови КМ № 863 від 15.11.2017}

10. Складення і подання фінансової та бюджетної звітності про використання субвенції, а також контроль і відповідальність за її цільовим використанням та подання інформації здійснюються в установленому законодавством порядку.

	Додаток 1 до Порядку та умов
--	---------------------------------

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК
додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг) для дітей з
особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та
інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти

Ритміка

Розвиток мовлення

Лікувальна фізкультура

Соціально-побутове орієнтування

Корекція розвитку

Орієнтування у просторі

Розвиток слухового, зорового, тактильного сприймання мовлення та формування вимови

Корекція зору

Корекція та розвиток психофізичних функцій, використання елементів: кінезіотерапії, анімалотерапії (іпо-, каніс-, феліно-, орніто-), арт-терапії (ізо-, драмо-, казко-, музико-, кіно-, піско-, ігро-, мульт-, фото-, кольоро-, пластилінової, танцювальної терапії, психогімнастики), працетерапії, ерготерапії, ароматерапії, Монтессорі-терапії тощо

Логоритміка та інші

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 863 від 15.11.2017}

	Додаток 2 до Порядку та умов (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 88)
--	---

ІНФОРМАЦІЯ
щодо використання субвенції з державного бюджету місцевим
бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими
освітніми потребами за ___ квартал 20__ року

Регіон	Обсяг субвенції*, тис. гривень	Кількість осіб з особливими освітніми потребами	Загальна кількість проведених (наданих) корекційно-розвиткових	Обсяг видатків на проведення (надання) корекційно-розвиткових	Обсяг видатків на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, тис.	Обсяг видатків на оснащення інклюзивно-ресурсних центрів, тис.
--------	--------------------------------	---	--	---	--	--

			занять (послуг), годин	занять (послуг), тис. гривень	гривень	гривень
1	2	3	4	5	6	7

* Зазначається обсяг субвенції, що перерахований органами Казначейства на рахунки відповідних бюджетів за звітний період. Інформація за другий (і наступний) квартал включає дані з урахуванням попереднього періоду.

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#); в редакції Постанови КМ [№ 88 від 21.02.2018](#)}

	Додаток 3 до Порядку та умов
--	---------------------------------

ТИПОВИЙ ДОГОВІР

на проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг)

{Порядок та умови доповнено додатком 3 згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#)}

	Додаток 4 до Порядку та умов
--	---------------------------------

АКТ

приймання проведених (наданих) корекційно-розвиткових занять (послуг) до договору

{Порядок та умови доповнено додатком 4 згідно з Постановою КМ [№ 863 від 15.11.2017](#)}

Документ 88-2017-п, чинний, поточна редакція — Редакція від 23.02.2018, підстава [88-2018-п](#)

У додатку № 1 постанови № 88, можна знайти примірний перелік додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг) для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах

Документ 872-2011-п, **чинний**, поточна редакція —
Редакція від 16.08.2017, підстава 588-2017-п

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

від 15 серпня 2011 р. № 872
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
[№ 588 від 09.08.2017](#)}

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, що додається.

Прем'єр-міністр України	М.АЗАРОВ
Інд. 70	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 серпня 2011 р. № 872

ПОРЯДОК
організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах

1. Цей Порядок визначає вимоги до організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, залучення батьків до участі у навчально-виховному процесі.

2. Освітні послуги надаються дітям з особливими освітніми потребами загальноосвітніми навчальними закладами у класах з інклюзивним навчанням із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

3. Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (дітей з порушеннями фізичного, інтелектуального та психічного розвитку) у загальноосвітніх навчальних закладах створюються умови для:

{Абзац перший пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень такого закладу дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, зокрема тих, що пересуваються на візках, та дітей з порушеннями зору;

{Абзац другий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;

облаштування кабінетів учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять;

забезпечення відповідними педагогічними працівниками.

{Абзац п'ятий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

4. Керівник загальноосвітнього навчального закладу на підставі заяви батьків або законних представників дитини з особливими освітніми потребами, висновку психолого-медико-педагогічної консультації та за підтримки відповідного органу управління освітою організовує клас з інклюзивним навчанням, створює необхідну матеріально-технічну та навчально-методичну базу, здійснює добір відповідних педагогічних працівників тощо.

{Пункт 4 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

5. Власник загальноосвітнього навчального закладу виділяє в установленому порядку кошти для забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень таких закладів дітей з особливими освітніми потребами, створення відповідної матеріально-технічної та методичної бази, забезпечує підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами у класах з інклюзивним навчанням, сприяє провадженню інноваційної діяльності, здійснює заходи щодо придбання транспортних засобів для підвезення таких дітей до місця навчання та додому.

Власник та керівник загальноосвітнього навчального закладу несуть відповідальність за організацію, стан та якість інклюзивного навчання.

6. У загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється психолого-педагогічне супроводження дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичними психологами, соціальними педагогами) таких закладів та відповідними педагогічними працівниками.

Діяльність працівників психологічної служби (практичних психологів, соціальних педагогів) координують центри практичної психології і соціальної роботи, міські (районні) методичні кабінети.

7. Зарахування дітей з особливими освітніми потребами до класів з інклюзивним навчанням здійснюється в установленому порядку відповідно до висновку психолого-медико-педагогічної консультації.

8. Для забезпечення ефективності навчально-виховного процесу у класі з інклюзивним навчанням кількість учнів з особливими освітніми потребами становить:

одна - три дітини із числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо;

не більш як двоє дітей із числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, у тому числі з дислексією, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку) або тих, що пересуваються на візках.

{Пункт 8 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

9. Навчання у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі спеціальними підручниками.

{Пункт 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

10. Навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу, складеного на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

{Абзац перший пункту 10 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма.

{Абзац другий пункту 10 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

11. Особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість.

Корекційно-розвиткова робота - комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямами відповідно до індивідуальних особливостей учня.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

Тривалість групового корекційно-розвиткового заняття становить 35-40 хвилин, індивідуального - 20-25 хвилин. Групи наповнюваністю два - шість учнів комплектуються відповідним спеціалістом з урахуванням однорідності порушень та рекомендацій психолого-медико-педагогічної консультації.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителями-дефектологами (корекційними педагогами) та практичними психологами.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

12. Відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку за формою згідно з додатком, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про учня, наявний рівень знань і вмінь, динаміку розвитку, адаптацію навчального матеріалу, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку психолого-медико-педагогічної консультації.

Індивідуальна програма розвитку розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, затверджується керівником загальноосвітнього навчального закладу і підписується батьками або законними представниками та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.

{Пункт 12 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

13. В індивідуальній програмі розвитку зазначається кількість годин та напрями проведення корекційно-розвиткових занять, визначені психолого-медико-педагогічною консультацією з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учня та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема:

три - п'ять годин - для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями;

п'ять - вісім годин - для дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку тощо).

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами. Корекційно-розвиткові заняття проводяться з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності учня.

{Пункт 13 в редакції Постанови КМ № 588 від 09.08.2017}

14. Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Освітні та соціальні потреби дітей із складними порушеннями розвитку під час їх перебування в загальноосвітньому навчальному закладі задовольняються соціальними працівниками, батьками або особами, уповноваженими ними.

{Пункт 14 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

{Пункт 14 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

15. Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним навчальною програмою.

{Абзац перший пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

Система оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами повинна бути стимулюючою.

16. Державна підсумкова атестація дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію.

17. Діти з особливими освітніми потребами залучаються до позакласної та позашкільної роботи з урахуванням їх інтересів, нахилів, здібностей, побажань, віку, індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності та стану здоров'я.

Позашкільна робота з дітьми з особливими освітніми потребами проводиться відповідно до [Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах](#).

	Додаток до Порядку
--	-----------------------

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

{Порядок доповнено додатком згідно з Постановою КМ [№ 588 від 09.08.2017](#)}

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

1. Період виконання _____

2. Загальні відомості про учня:

прізвище, ім'я, по батькові _____

дата народження _____

повне найменування загальноосвітнього навчального закладу, в якому навчається учень

рік навчання _____

3. Відомості про особливості розвитку учня (особливі освітні потреби, стан здоров'я, фізичний і мовленнєвий розвиток, когнітивну, емоційно-вольову сферу, навчальну діяльність)

Порядковий номер	Дата	Короткий зміст	Джерело інформації
------------------	------	----------------	--------------------

4. Наявний рівень знань і вмінь учня

Потенційні можливості	Потреби
-----------------------	---------

5. Додаткові освітні та соціальні потреби учня (додаткова підтримка асистента вчителя, супровід соціальним працівником, робота з вчителем-дефектологом, вчителем-логопедом тощо)

Так (зазначити потреби) _____

Ні

6. Психолого-педагогічна допомога, що надається під час проведення у позаурочний час корекційно-розвиткових занять

Найменування заняття	Фахівець, який проводить заняття	Місце проведення заняття	Дата проведення заняття	Періодичність
----------------------	----------------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------

7. Характеристика учня

Сфера розвитку	Стисла характеристика	Заплановані дії	Очікувані
----------------	-----------------------	-----------------	-----------

			результати/уміння
--	--	--	-------------------

Емоційно-вольова

Фізична

Когнітивна

Мовленнєва

Соціальна

8. Навчальні предмети (у разі, коли потенційні можливості учня не дають змоги засвоїти навчальну програму, що призводить до необхідності розроблення адаптованої або модифікованої програми)

Порядковий номер	Навчальний предмет	Програма	
		адаптована	модифікована

Звільнення від вивчення окремих навчальних предметів

Так (зазначити предмет (предмети) _____)

Ні

9. Адаптація (необхідне підкреслити)

Пристосування середовища: доступність, інтенсивність освітлення, зменшення рівня шуму в класі, приміщення для усамітнення, інше _____

Психолого-педагогічна адаптація: збільшення часу на виконання завдань, чергування видів діяльності, виконання завдань за зразком, вид та частота релаксації, використання засобів концентрації уваги, інше _____

Адаптація навчального матеріалу: адаптація навчальних посібників, наочних матеріалів, картки-підказки, використання друкованих текстів з різним розміром шрифтів, інше _____

Необхідне спеціальне обладнання

Так (зазначити обладнання) _____

Ні

10. Індивідуальний навчальний план

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік предметів та кількість годин для їх вивчення.

Навчальний предмет _____

Цілі навчання	Зміст	Педагогічні технології, спрямовані на досягнення мети	Оцінювання знань, які засвоїв учень за рік/півріччя
---------------	-------	---	---

11. Джерела інформації в процесі розроблення індивідуальної програми розвитку:

- висновок психолого-медико-педагогічної консультації
- попередня індивідуальна програма розвитку
- батьки/опікуни
- учень
- інші _____

12. Члени групи з розроблення індивідуальної програми розвитку

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Підпис
-----------------------------	---------------------	--------

13. Узгодження індивідуальної програми розвитку з:

1) батьками/законними представниками:

прізвище, ім'я, по батькові батьків/законних представників

підпис _____ дата _____

2) учнем у разі, коли йому виповнилося 16 і більше років

підпис _____ дата _____

14. План консультування батьків/законних представників у процесі розроблення/виконання індивідуальної програми розвитку

Дата	Мета	Відповідальні особи
------	------	---------------------

15. Моніторинг стану розвитку учня та його навчальних досягнень

Сфери розвитку/ навчальні предмети	Строк проведення моніторингу			
	протягом першого півріччя навчального року	після закінчення першого півріччя навчального року	протягом другого півріччя навчального року	після закінчення навчального року

(найменування посади директора
загальноосвітнього навчального закладу)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

_____ 20__ р.”.

Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах

Документ 588-2017-п, чинний, поточна редакція —
Прийняття від 09.08.2017

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 9 серпня 2017 р. № 588
Київ

Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах

Кабінет Міністрів України постановляє:

Внести до [Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України	В.ГРОЙСМАН
Інд. 73	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 9 серпня 2017 р. № 588

ЗМІНИ, що вносяться до [Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах](#)

1. У [пункті 3](#):

- 1) в абзаці першому слова “з вадами фізичного” замінити словами “з порушеннями фізичного, інтелектуального”, а слова “, в тому числі дітей-інвалідів” виключити;
- 2) в абзаці другому слово “вадами” замінити словом “порушеннями”;
- 3) в абзаці п'ятому слово “кадрами” замінити словом “працівниками”.

2. [Пункти 4 і 8](#) викласти у такій редакції:

“4. Керівник загальноосвітнього навчального закладу на підставі заяви батьків або законних представників дитини з особливими освітніми потребами, висновку психолого-медико-педагогічної консультації та за підтримки відповідного органу управління освітою організовує клас з інклюзивним навчанням, створює необхідну матеріально-технічну та навчально-методичну базу, здійснює добір відповідних педагогічних працівників тощо.”;

“8. Для забезпечення ефективності навчально-виховного процесу у класі з інклюзивним навчанням кількість учнів з особливими освітніми потребами становить:

одна - три дитини із числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо;

не більш як двоє дітей із числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, у тому числі з дислексією, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку) або тих, що пересуваються на візках.”.

3. У [пункті 9](#) слово “МОНмолодьспортом” замінити словом “МОН”.

4. Абзаци [перший](#) і [другий](#) пункту 10 викласти у такій редакції:

“10. Навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу, складеного на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма.”.

5. [Пункт 11](#) доповнити абзацами такого змісту:

“Корекційно-розвиткова робота - комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямами відповідно до індивідуальних особливостей учня.

Тривалість групового корекційно-розвиткового заняття становить 35-40 хвилин, індивідуального - 20-25 хвилин. Групи наповнюваністю два - шість учнів комплектуються відповідним спеціалістом з урахуванням однорідності порушень та рекомендацій психолого-медико-педагогічної консультації.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителями-дефектологами (корекційними педагогами) та практичними психологами.”.

6. [Пункти 12 і 13](#) викласти у такій редакції:

“12. Відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку за формою згідно з додатком, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про учня, наявний рівень знань і вмінь, динаміку розвитку, адаптацію навчального матеріалу, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку психолого-медико-педагогічної консультації.

Індивідуальна програма розвитку розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, затверджується керівником

загальноосвітнього навчального закладу і підписується батьками або законними представниками та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.

13. В індивідуальній програмі розвитку зазначається кількість годин та напрями проведення корекційно-розвиткових занять, визначені психолого-медико-педагогічною консультацією з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учня та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема:

три - п'ять годин - для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями;

п'ять - вісім годин - для дітей сліпих, глухих, з важкими порушеннями мовлення, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку тощо).

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами. Корекційно-розвиткові заняття проводяться з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності учня.”.

7. У [пункті 14](#):

1) слово “індивідуальних” виключити;

2) доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Освітні та соціальні потреби дітей із складними порушеннями розвитку під час їх перебування в загальноосвітньому навчальному закладі задовольняються соціальними працівниками, батьками або особами, уповноваженими ними.”.

8. В [абзаці першому](#) пункту 15 слово “індивідуальною” виключити.

9. Доповнити [Порядок](#) додатком такого змісту: